Gransking vegurin fram

Stjórin í Fiskaaling, Ingolf Joensen, sigur seg fegnast um, at gransking er sett á breddan í Føroyum, tí uttan gransking, verður trupult hjá okkum at bera tann førning, vit hava, longur fram á leið. - Tað er neyðugt, at vit byggja okkara framburð á vitan, tí vit hava lítlar møguleikar at kappast í framleiðslu við láglønarlond, sum kunnu framleiða okkum um koll, sigur hann

FAROEXPO 07
Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Ingolf Joensen hevur verið stjóri í P/F Fiskaaling síðan 1. november 2004. Aftrat sær hevur hann góð og dugnalig fólk við góðum førleikum til tað virksemi, sum felagið hevur í dag og hevur sett sær fyri at hava í framtíðini. Enn vantar felagnum tó nøkur fólk við ávísum førleikum, og stjórin kundi eisini hugsað sær, at tey høvdu meira pening at arbeiða við innan gransking, sum verður høvuðsmálið hjá felagnum í framtíðini.

- Við teirri fíggjarorku, vit hava, fara vit spakuliga til verka, men vit kundu væl hugsað okkum, at vit kundu sett enn meira ferð á hetta økið, sigur hann.

Á annan bógv

Í nógv ár hevur ein av stóru, krevjandi og kostnaðarmiklu uppgávunum hjá Fiskaaling verið kynbótaarbeiði, men nú verður høvuðsdenturin lagdur á gransking og menning innan fisk og sjódýr, sum longu eru áhugaverd ella væntast at verða áhugaverd fyri føroysku alivinnuna.

Ingolf sigur, at Fiskaaling steðgaði við sjálvum kynbótaarbeiðnum við laksi í 2004, tí laksarogn nú kunnu flytast inn, samstundis sum raksturin av at framleiða rogn ikki er lønandi.

- Fyri at seta ferð á granskingarpartin, settu vit seinast í 2005 ein granskingarleiðara, Hannes Gislason, við granskaraútbúgving (PhD), og í fjør gjørdust uppaftur fleiri granskarar knýttir at felagnum, allir við førleika á PhD-stigi.

Sjódepilin hjá Fiskaaling í Nesvík, har tey serliga fáast við tosk og kalva, sum eru lutfalsliga nýggj fiskasløg í føroyskum alihøpi

Poul Vestergaard við einum stórum og gýtingarførum toski av Føroyabanka. Toskayngul gongur nú á Árnafirði og í Hvalba

Fimm høvuðsøki

Stjórin vísir á, at Fiskaaling hevur sett sær fimm høvuðsøkir upp, sum granskast skal í frameftir.

Hesi eru 1) Aling av fiska-og djórasløgum, 2) Gen-og biotøkni, 3) Fóður, vatn og framleiðsluhættir, 4) Matvørugóðska og 5) Fiskaheilsa og aliumhvørvi.

- Hetta er ein stór og spennandi uppgáva, sum liggur fyri framman, og eg fegnist um øll tey góðu og dugnaligu fólkini, sum vit hava í felagnum.

Ingolf vísir á, at nú sjálvt kynbótaarbeiði er lagt á hilluna, hevur Fiskaaling fingið meira fíggjarliga "luft", sum hann tekur til, og hetta kemst av, at kynbótaarbeiði, sum gjørt er seinastu nógvu árini, hevur verið rættiliga krevjandi og kostnaðarmikil.

- Tað er eisini hugaligt at síggja, at vit aftur hava uppdrift í alivinnuni, leggur hann aftrat.

Stjórin sigur seg fegnast um, at gransking er sett á breddan í Føroyum, tí uttan gransking, verður trupult hjá okkum at bera tann førning, vit hava, longur fram á leið.

- Tað er neyðugt, at vit byggja okkara framburð á vitan, tí vit hava lítlar møguleikar at kappast í framleiðslu við láglønarlond, sum kunnu framleiða okkum um koll, sum hann tekur til.

Vegurin fram

Ingolf vísir á, at gransking er ikki eitt øki, sum gevur sjónlig úrslit her og nú, men upp á sikt kann gransking koma at hava ein alt avgerandi vinnuligan týdning fyri okkum.

- Tað eru so mong dømir um, hvat kann spyrjast burtur úr gransking. Vit kunnu bara taka Danmark. Tá danir byrjaðu at granska í heilivági fyri kanska 30-40 árum síðan, vóru tað mong, sum ikki dugdu at síggjar møguleikar við hesum. Men hygg at heilivágsídnaðinum í Danmark í dag. Ein hópur av fyritøkum eru í landinum, sum hava ein veldugan útflutning, ið gevur dønum stórar inntøkur. Í dag eru danir frammarliga innan henda ídnað.

Hann vísir á, at tað er eingin patent-loysn upp á gransking sum heild, men tað vísir seg, at vitan hevur eina positiva "effekt", sum smittar av sær – ikki minst út í vinnuna, har nøkur av hesum fólkum seinni fara við síni vitan.

- Vit eru ikki teir fyrstu, sum skulu prógva, at hetta er so. Hetta er prógv-

Søgan aftan fyri fiskaaling

P/F Fiskaaling varð stovnað í 1970, og Føroya Landsstýri eigur allan partapeningin í felagnum. Fyrstu uppgávurnar hjá felagnum vóru at menna framleiðslumannagongdir og at kanna hvørjir møguleikar vóru fyri lønandi aling í Føroyum.

Tíðliga í áttatiárunum, tá ið verulig gongd kom í framleiðsluna hjá privatum alarum, varð uppgávan hjá felagnum at fáa til vega nokk av dygdargóðum alitilfari sum rogn, yngul og smolt, og at geva alarum innlit í tann kunnleika, sum var uppbygdur í felagnum. Kynbótaarbeiði og sjúkuverja av alilaksi vórðu mettar sum týdningarmesta uppgávan, og hevur kynbóta-og miðvísa heilsuarbeiði eydnast væl.

Fyri at fjøltátta føroyska aling fór Fiskaaling í 1998 undir miðvísar royndir at ala kalva. Støð er bygd í Nesvík har møguleikar eru at gera royndir við aling av marinum fiskasløgum.

Í 2000 tók nevndin støðuna hjá Fiskaaling upp til nýggja viðgerð. Visjónin hjá Fiskaaling var at ganga á odda í granskingar- og menningarvirksemi innan alivinnuna í Føroyum. (-vilmund)

Tætt tilknýti

Granskararnir, sum eru í starvi ella hava tilknýti til Fiskaaling, arbeiða og hava tætt tilknýti til stovnar í Danmark og í Noregi, og hetta gevur føroyska felagnum møguleika at hava tætt tilknýti til útlendskar granskingarstovnar. Arbeitt verður við at seta í gongd nýggjar PhD-verkætlanir og at knýta PhD lesandi til Fiskaaling.

(-vilmund)